



Beste Vrienden,

Met het gevoel dat we heel langzaam aan het ontpoppen zijn uit de verdooving van het Coronavirus, begin ik mijn jaarlijkse terugblik te schrijven.

Ik realiseer me dat we nog niet terug zijn bij het oude en dat het oude waarschijnlijk nooit zal terugkeren. Naast het klimaatmonster vormt de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne met de directe gevolgen ervan de oorzaak van een ongewisse toekomst.

Na de lockdowns en andere beperkende maatregelen worden met name theaters en musea geconfronteerd met bezoekersaantallen die het niveau van vòòr-Corona nog lang niet evenaren. De groep wegblijvers bestaat uit de bevolkingsgroep met een gemiddelde leeftijd die ruimschoots hoger ligt dan het gemiddelde van de Nederlandse bevolking (± 42 jaar).

Met vele spotjes via radio en TV wordt de aandacht van deze groep gevraagd om musea te bezoeken teneinde de bijzondere items te bewonderen. Gebruikmakend van de landelijke media verkondigen, in afwijking van het vóór-Corona tijdperk, veel meer musea hun boodschap. Te midden van de grote landelijke musea zoals Amsterdam, Den Haag, Assen, e.a. die al jaren hun blockbusters via de landelijke media aan de man brengen, proberen plaatselijke en regionale musea de laatste maanden eveneens via dezelfde landelijke kanalen de wegblijvers te bewegen een museumbezoek op het prioriteitenlijstje van hun vrijetijdsbesteding te zetten.

Zonder hier te pleiten dat ook het Museum Jan Heestershuis op die manier in die vaart der volkeren mee moet gaan, vind ik (al jaren) dat het Museum meer en systematischer naar buiten moet treden om het "gebeuren" in het Museum onder de aandacht van een groter en breder publiek te brengen.

Onze Vriendenstichting heeft in het verleden enkele serieuze pogingen ondernomen, en eerlijk gezegd met weinig succes, om landelijke aandacht te krijgen voor het "gebeuren" in ons Museum. Zonder andere tentoonstellingen te diskwalificeren hebben we indertijd pogingen ondernomen om via free publicity de tentoonstellingen van Jakob Smits en Marius Bauer landelijke bekendheid te geven. Terugkijkend over de afgelopen jaren bleek een vermelding in de toenmalige periodieke papieruitgave van de Museumjaarkaart een groot effect te hebben op het bezoekersaantal.

Dit werpt meteen de vraag op: is het bezoekersaantal zo belangrijk? Zonder hier in te gaan op de verschillende doelstellingen van een museum ben ik van mening dat het bezoekersaantal een belangrijk item is. Kort door de bocht: het Heestershuis is een gemeentelijk museum en het budget is een onderwerp binnen de politiek en politiek is altijd op zoek naar geld!

De verhuizing van het toeristisch informatiepunt vanuit het Museum naar het RAADhuis op de Markt heeft zeker geen positieve invloed op de bezoekersaantallen, nog los van het feit dat het ook voor de "dienstdoende" vrijwilligers in het Heestershuis een aderlating betekent voor hun werkzaamheden.

Na dit aandachtspunt wil ik graag overgaan tot een terugblik over 2022 met betrekking tot het Museum en de Stichting Vrienden.

Met een niet aflatende ijver hebben Anne-Marie Cornelissen en Jan Geerts gedurende de twee Coronajaren de kopij voor de Vriendenbrieven verzorgd terwijl Yvonne van Abeelen zorgde voor samenstelling/layout, drukken, verzenden. Vanaf deze plaats wil ik ze daarvoor danken. Natuurlijk gaat mijn dank ook uit naar de Vrienden die zonder dat zij het hele pakket (lezingen, museumbezoek, Vriendenbrieven) konden consumeren, trouw Vriend zijn gebleven.

Met de niet aan lezingen bestede gelden heeft de Stichting een aantal kunstwerken kunnen kopen. Deze zijn te zien geweest op de zomerexpositie AANWINSTEN in het Museum. Momenteel is in het Museum de expositie *Meesters van Meierijstad* te zien die zeker landelijke bekendheid verdient. Jan Geerts heeft aan beide schilders in het herfstnummer van de Vriendenbrief uitvoerig aandacht besteed.

Tot slot wil ik in een kort overzicht de lezingen van 2022 in herinnering brengen. Op onze website staan de lezingen uitvoeriger gedocumenteerd.

- De lezing van Renée Steenbergen op 10 februari 2020 was de laatste voordat we 4 april 2022 weer zijn gestart met onze lezingen. In onze 65^e lezing kwam Jan Brokken aan het woord. Zijn laatste 2 boeken *Stedevaart* en *de Tuinen van Buitenzorg* waren leidraad voor de meesterverteller Brokken.
- 13 juni was het de beurt aan Sophie Tutelaers. Zij boeide onze Vrienden en een aantal belangstellenden in het Napoleonskerkje in een meeslepende wandeling langs: De Ultramodernen in Nederland: Jan Sluijters en Piet Mondriaan laten met hun schilderijen zien waar het om moet gaan in de schilderkunst: Licht! Kleur! Vorm!
- Op 10 oktober was het dan zover. Eindelijk konden we P.F. (roepnaam Frans) Thomése (1958) verwelkomen nadat zijn komst in 2020 vanwege Corona moest worden geschrapt. We maakten kennis met een schrijver en de manier waarop en de invloeden waarmee zijn werken tot stand komen.
- Op 28 november werd ons lezingenjaar afgesloten door Herman Tibosch, vernoemd naar zijn grootvader de Schijndelnaar Herman Tibosch (1901-1963). Met de titel van de lezing "Kunst dichterbij" vertelde Tibosch ons over kunsteducatie en het bereiken en inspireren van nieuw maar vooral jong museumpubliek. De spreker had te kennen gegeven dat hij zijn gage van die avond wilde schenken aan De Schijndelse Sint Vincentiusvereniging want zijn opa (zie boven) was naast hoofd van de Aloysius-jongensschool op de Boschweg onder andere jarenlang voorzitter van de Schijndelse Sint Vincentiusvereniging. Onze Stichting heeft dat inmiddels gedaan. Omdat mijn vader (1897-1978) eveneens jarenlang voorzitter was in Gemert weet ik dat royale schenkers vroeger in de jaren vijftig een keramiekbordje (doorsnede 23cm) kregen. Als curiositeit maar ook om de nog altijd zeer actieve Vincentiusvereniging onder de aandacht te brengen, onderstaand een afbeelding ervan: *Den Arme gegeven is Gode geleend*.



Tenslotte wens ik u allen goede feestdagen maar bovenal een gezond 2023.

Paul van den Acker, voorzitter

Kunstwerken in pastel

Het is gebruikelijk te schilderen met olie- of acrylverf en te aquarelleren, terwijl werken met pastelkrijt voor de meeste schilders uitzonderlijk is. Voordelen van pastel zijn het direct kunnen componeren in kleur en het gemak waarmee op locatie kan worden gewerkt. De pastels van danseressen en vrouwelijke naakten van de Franse impressionist Edgar Degas zijn wereldberoemd geworden. Jan Heesters werkte slechts af en toe met pastel. Marion van den Berg-van Asseldonk heeft zich gespecialiseerd in pastel en met deze techniek een hoog niveau bereikt. Door gebruik te maken van potloden met pasteltift is het mogelijk met fijne pasteltoetsen te werken, zelfs bijna pointillistisch, zoals bijvoorbeeld Paul Brandt zeer verdienstelijk deed.

Jan Heesters

Onlangs kwam uit particulier bezit een vroege pastel van Jan Heesters boven water. Het betreft een klein landschap uit 1930 van de 'Eerdse bergen', dat hij hoogstwaarschijnlijk ter plaatse vastlegde. Uit betrouwbare bron vernam ik lang geleden dat Heesters voor de oorlog vaak in Eerde zat te werken. Op de voorgrond zien we een zandwal met bovenop witgele paden, in de verte doemt de Koevingse molen op, die in de oorlog is vernietigd. Een grote vliegden op de zandwal, met bovengrondse wortelstronken, domineert het werk. Het contrast tussen de donkere schaduwen van de 'berg' en de bijna witte zandpaden geeft allure aan deze pastel van Heesters.

Deze plek, waar in 1944 tijdens Market Garden zwaar is gevochten, zelfs van man tot man, fungeert sindsdien weer als vredig recreatiegebied. Nog steeds zijn er enkele zandruggen, maar dan flink afgekalfd, waarneembaar. De voormalige Koevingse molen dateert van 1290 en stond op het 'driedorpenpunt' Veghel, St. Oedenrode en Schijndel. Momenteel treft men daar een eenvoudig herdenkingsmonument aan met molenstenen onder een fraai afdakje met drie dorpswapens. Er waren plannen voor herbouw van de molen, maar die zijn (nog) niet gerealiseerd.



Jan Heesters; 'Eerdse bergen'; 1930; pastel; detail; privé-collectie



Een pastel van Heesters in de collectie van Museum Jan Heestershuis is 'Aardappelraapsters' (nummer 52 in 'Jan Heesters Leven Kunst Museum'). Het is een stemmig werk in zwart, blauw en bruin tegen een lichte achtergrond. Heesters legt de nadruk op de arbeid van de vrouwen. Ook deze pastel dateert van vóór 1945.

Jan Heesters; 'Aardappelraapsters'; vóór 1945; pastel; 48 x 60 cm

Edgar Degas

Een pastellist bij uitstek was de Franse grootmeester in deze techniek Edgar Degas (1834 – 1917). Danseressen en badende vrouwen waren daarbij zijn favoriete thema's. De vluchtige bewegingen en danspassen van ballerina's wist hij fijnzinnig in pastel (trouwens ook in olieverf) vast te leggen.

Een voorbeeld daarvan is de pastel 'L'Etoile ou Danseuse sur scène' uit 1876. De danseres, door collega's gadeslagen, voert na een arabesque een snelle beweging uit die sterk gesuggereerd wordt door haar uitgespreide armen, de 'vliegende' zwartfluwelen linten van haar halsband en de schitteringen van haar kroontje en andere versieringen. Degas hield van pastel, onder andere omdat hij de compositie direct in kleur - zowel zacht als fel - kon neerzetten.

Voor de danseres stond wellicht de Belgische Marie van Goethem model. Degas heeft haar bijna dertig keer getekend of in pastel uitgebeeld, naakt of in tutu, een uitstaand gazen balletrokje. Haar ouders waren van armoede in 1862 uit Brussel naar Parijs gevlucht en zouden op negen verschillende adressen nabij de huidige Place Pigalle wonen. Hun dochter Antoinette poseerde al op twaalfjarige leeftijd voor Degas.



Edgar Degas; 'L'Etoile ou Danseuse sur scène'; 1876/77; pastel; 58 x 42 cm; Parijs Musée d'Orsay



Edgar Degas; 'Badende vrouw'; 1886; pastel; ca. 60 x 50 cm; Van Gogh Museum Amsterdam

Zijn serie pastels van badende, zich wassende, kammende of afdrogende vrouwen heeft grote bekendheid gekregen. Mede omdat Vincent van Gogh er een groot bewonderaar van was, heeft het Van Gogh Museum in Amsterdam begin 2020 een werk uit die serie weten te verwerven. Daarmee ging een langgekoesterde wens van dat museum in vervulling.

Het betreft de pastel 'Badende vrouw' uit 1886 waar het museum niet minder dan zes miljoen euro voor moest neertellen. Een voorovergebogen naakte vrouw of meisje wast zich met een spons. Met het pastelkrijt vangt Degas het licht op haar lichaam in subtiele en zachte kleuren. De nadruk van het werk ligt op het model en haar houding. Door de afsnijdingen van hoofd en benen aan de beeldrand krijgt het werk iets moderns. De schilder maakt handig gebruik van de complementaire kleuren blauw en oranje. Deze pastel, het eerste kapitale unieke stuk van Degas in de Collectie Nederland, heeft een plek gekregen in de vaste expositie van het Van Gogh Museum.

Waarschijnlijk behoorde dit werk tot de serie naakten in pastel die Degas toonde op de achtste en laatste impressionisten-tentoonstelling in 1886 in Parijs. Deze expositie leverde hem

in de pers veel lof, maar ook kritiek op. We weten dat Van Gogh deze tentoonstelling heeft bezocht,- hij deed er nieuwe inspiratie op.



Ook Pierre-Auguste Renoir (1841-1919), een andere grote Franse impressionist, heeft af en toe gepastelleerd. Een mooi voorbeeld daarvan is zijn 'Lezende jonge vrouw' uit 1889, behorend tot de kunstcollectie van John Fentener van Vlissingen.

Renoir; 'Lezende vrouw'; pastel; 1889; 63 x 53 cm

Marion van den Berg – van Asseldonk

Een kunstenares die zich al meer dan dertig jaar op het werken met pastel toelegt, is Marion van den Berg-van Asseldonk uit Vught. Mede dankzij de lessen die ze jarenlang in klein groepsverband volgde bij Guido van der Griendt, voormalig docent aan de kunstacademie in Tilburg, heeft ze haar pasteltechniek tot een hoog niveau weten op te voeren. Met name haar portretten, vaak van kinderen en tieners, zijn sprekend en levensecht. Geen wonder dat ze al heel wat portretopdrachten heeft uitgevoerd. Daarnaast beoefent ze ook andere genres zoals landschap, stillevens en dieren, uiteraard in pastel!

Marion werkt graag met het zachte en droge pastelkrijt, mede door de mogelijkheid die het biedt om met de vingers het krijt op het papier 'lekker te kunnen vegen', zoals ze me vertelde. Voor andere technieken als olie- of waterverf voelt ze niet, ze is al jaren helemaal verslingerd aan het pastelkrijt. In haar kleine, maar knusse tuinateelier kan ze zich volledig concentreren op haar nieuwe creaties. Door zich zo te specialiseren maakt ze al jarenlang prachtige pastelkunst.



*Marion van den Berg;
'Otheline'; 2015; pastel;
50x24 cm; privé-collectie*



Wel is het zo dat pastels in het algemeen op de kunstmarkt wat ondergewaardeerd zijn gebleven, beroemdheden als Degas en Renoir uiteraard uitgezonderd. Olie-, acryl- en waterverf zijn op de markt dominant. Dat maar weinig kunstenaars zich helemaal op pastel 'werpen' en de pastelkunst daardoor meer uitzondering dan regel is, speelt hierbij wellicht een rol. En misschien ook wel het feit dat een pastel met glas moet worden beschermd tegen aanraking.

Als illustraties van haar geslaagd kunstenaarschap gaan hierbij twee werken: een kinderportret van Otheline en een impressie van twee jonge nichtjes aan de wandel, als teken van hun verbondenheid in gelijke kleertjes gestoken!

*Marion van den Berg; 'Roos en Lenthe'; 2018; pastel;
55 x 37 cm; privé-collectie*

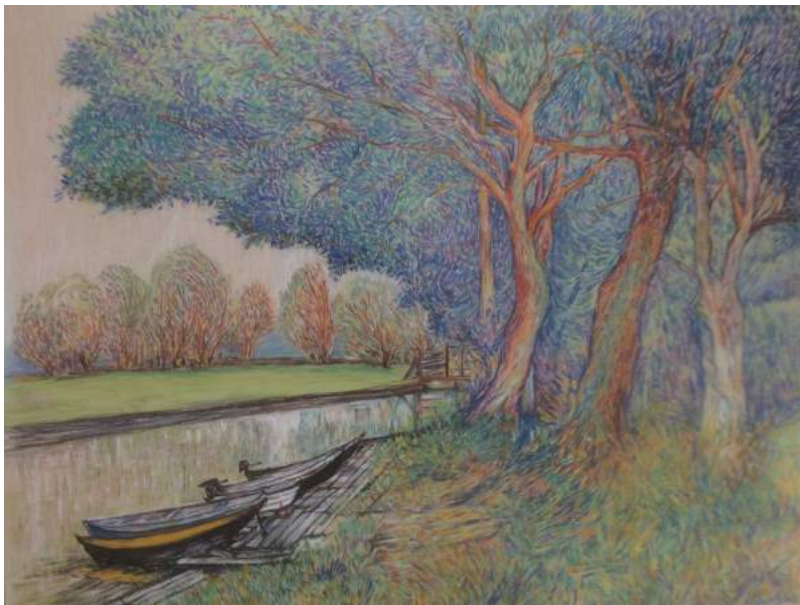
Divisionistisch pastellere



Naast het 'gewone' pastelkrijt zijn er ook pastelpotloden op de markt, die voorzien zijn van een dunne pastelstift. Net als bij gewone potloden kunnen de stiften met een scherp mesje gepunt worden. Hiermee uitgerust is de kunstenaar in staat om met heel fijne toetsen te werken om zo een divisionistisch kunstwerk te scheppen, bijna pointillistisch zelfs!

Pastelpotloden met aanpuntmesje

De Amsterdamse tekenaar, pastellist, veilinghouder en verzamelaar van tekeningen uit de 16e en 17e eeuw Paul Brandt (1900-1984) had in zijn vroege pastelwerk een voorliefde voor die divisionistische stijl. In 1931 schiep hij met die pastelpotloden het werk 'Jisp. Ketelsloot', een voorbeeld van een landschap in bijna pointillistische stijl.



Paul Brandt; 'Jisp. Ketelsloot'; 1931; pastel; 45 x 60 cm; privé-collectie

Het waterrijke Jisp ligt iets ten noorden van Zaandam. Brandts fijne, kleurrijke pasteltoetsen beelden samen een wervelende oeverbegroeiing uit van bomen en struiken. Het boeiende, fijnzinnige werk doet denken aan schilderijen van neo-impressionisten als Paul Signac en Georges Seurat en ook aan sommige 'gestippelde' Parijse Van Goghs.

Werken in pastel is een techniek die in de loop der eeuwen maar zelden door kunstenaars is toegepast, evenals trouwens in de huidige tijd. Vreemd, zou je bijna zeggen, als je ziet welke mooie resultaten met pastel bereikt kunnen worden!

Jan Geerts

Maria



Ca 1400; Fabriano; paneel; Maria in aanbidding gekniel. Ook de os en de ezel knielen. Jozef peinst....

**Once in royal David's city
Stood a lowly cattle shed
Where a mother led her baby
In a manger for his bed
Mary was that mother mild
Jesus Christ her little child**

Overal ter wereld wordt dit kerstgedicht en -lied van Cecil Francis Alexander (1818-1895) nog gezongen.

Kerstkaarten

In deze tijd voor kerstmis worden veel kaarten gestuurd met afbeeldingen van schilderijen, vooral van Maria als de jonge moeder van het pasgeboren kerstkindje. Maria is als vrouw en moeder veruit het meest afgebeeld in de kunst en dat terwijl niemand weet hoe zij er uit zag...

In bepaalde periodes binnen de beeldende kunst overtreffen afbeeldingen van Maria zelfs die van haar zoon zowel in hoeveelheid als in artistieke originaliteit. Bijna iedere Europese stad heeft wel een kerk die gewijd is aan haar.

Beeldvorming

De beeldvorming van Maria wordt in de loop der tijd veelal gezocht in apocriefe boeken, volksverhalen, legenden en oude mythen over godinnen want in de Bijbel staat niet veel over haar. In het jaar 395 gaan de oostelijke en westelijke kerken een eigen weg en dat geldt ook voor de beeldvorming rond Maria.



Icon; Kreta; 15e eeuw

De kleur purper, voorbehouden aan de keizers van het Oostromeinse Rijk, symboliseert de goddelijkheid van moeder en kind. De oosterse visie op Maria is een boven het volk verheven koningin-des-hemels. Dit beeld verschilt wezenlijk van de westerse iconografie. Daarin is Maria, vaak in het blauw gekleed, als een 'gewone' liefhebbende moeder afgebeeld, die dicht bij de gelovigen staat. Maria, als moeder, staat symbool voor onvoorwaardelijke liefde.



Gerard David; 'Maria met paplepel'; 1515

Koran

Ook in de Koran wordt over Maria, Maryam, verteld, met name over haar jarenlange verblijf als kind in de tempel. (Soera 3, 37: 47). Zij wordt als moeder van Isa (Jezus), de laatste profeet voor de komst van Mohammed, geëerd. Samen met Jezus is zij tot 'teken' gesteld (Soera 23, 52). Omdat de Koran Jezus niet als 'Zoon van God' erkent, is Maria voor moslims niet de 'Moeder Gods'.

De zwarte Madonna

De allereerste afbeelding van Maria zou volgens de overlevering geschilderd zijn door de evangelist Lucas. Tijdens het schilderen zou Maria aan Lucas verteld hebben over de geboorte en het leven van Jezus. Het evangelie van Lucas begint daarom met het geboorteverhaal in Bethlehem.



'Lucas schildert de ikoon van de moeder God's'; begin 15e eeuw; Iconen-museum Recklinghausen



Derick Baegert; 'Lucas schildert de Madonna'; Westfalisches Landesmuseum, Munster

De Zwarte Madonna

Het schilderij van de Zwarte Madonna, waarvan Lucas de vervaardiger zou zijn, komt weer boven water in het jaar 326. Helena, de moeder van Keizer Constantijn, vindt het werk terug in Jeruzalem. Haar zoon laat voor het kunstwerk in Constantinopel een kerk bouwen. Vanaf dat moment volgen vele overwinningen en wonderen zich op door het schilderij. Het komt eeuwen later in het bezit van Karel de Grote en deze schenkt het werk weer door aan prins Leo van Roethenië. Dankzij zijn gebed voor het schilderij kan hij zijn land redden: tijdens de strijd komt er een dikke mist opzetten en de vijand begint eigen mensen aan te vallen...



De zwarte madonna (van Czestochowa)

Op verzoek van Maria zelf wordt het schilderij daarna overgebracht naar Polen. Daar is vaak om het werk gevochten en het doek draagt nog de sporen van pijl en mes. Sinds Maria in 1655 zorgt dat de Zweedse aanvallers verdreven worden, is het schilderij het symbool van Poolse nationale vrijheidsdrang en eenheid.

Zwart

Misschien is de zwarte kleur van de Madonna een gevolg van roetaanslag door het branden van kaarsen voor het schilderij. Mogelijk ook zijn de zwarte madonna's afgeleid van de oosterse oude zwarte vruchtbaarheidsgodinnen, zoals Ceres / Demeter, aardmoeders die verwijzen naar de meest vruchtbare grond voor de landbouw: zwarte aarde. Of wellicht omdat het woord zwart in het Aramees, de taal van Jezus, staat voor droevig en werd Maria zo verbonden met de treurende Isis.

Mater Domina

Gerald Massey, Egyptoloog (1828-1907), is ervan overtuigd dat het beeld van de Egyptische godin Isis (de Mater Domina), met haar kind Horus in de armen, het eerste madonna en kindbeeld is. Hij is van mening dat het beeld via Romeinse legioenen door heel Europa gebracht wordt en er overal heilige tempels voor haar opgericht zijn. De tempels zijn zo heilig dat ze niet verwoest worden als het christendom Europa binnendringt. Soms krijgt het beeld de namen van Maria en Jezus: het fenomeen "dubbelgeloof", het naast elkaar bestaan van oude heidense gebruiken en christelijke riten, is wijdverbreid en zal voortduren tot in de moderne tijd.



Beeld voedende Isis; 664-525 voor Chr.

Isis en Maria

In de eerste eeuwen na Christus wordt de afbeelding van Maria daarom vaak met de afbeelding van de Egyptische godin Isis gelijkgesteld of verwisseld. Isis is ook een meelevende, liefhebbende godin met zorg voor de mens. Toch is er een groot verschil tussen Isis en Maria. Isis is een godin die een godenzoon baart, Maria maakt, als tweede Eva, de misstap van de eerste vrouw weer goed en bovendien is ze een gewoon meisje. Dit maakt haar menselijker en meer toegankelijk dan de oudere moedergodinnen. De maand mei, die was gewijd aan de heidense maagdelijke moeders, wordt nu de maand van Maria.

De Maagd Maria

Met de maagdelijke conceptie en geboorte van Jezus heeft de kerk het in vroegchristelijke tijden moeilijk. Seksualiteit werd destijds als een vorm van kwaad gezien, nauw verwant aan de vrouw. Kerkvaders leggen daarom uit dat de conceptie plaats vond via het (geh)oor; de conceptio per aurem: Als Maria de blijde boodschap hoort, is de conceptie een feit! Op vroege schilderijen wordt dit wonder soms aanschouwelijk gemaakt. Vanuit de hemel daalt een piepklein kant- en- klaar baby'tje neer...



'De Annunciatie'; Meester van Flemalle

Verschijningen

Vooraf na de dogma's over Maria in de negentiende eeuw zijn er in Europa ontelbaar veel verschijningen van de heilige Maagd geweest o.a. in Lourdes, Lisieux, Fatima etc. Ook in Nederland verschijnt Maria nog in de jaren vijftig van de vorige eeuw aan Ida Peerdeman (1905-1966) in Amsterdam: deze verschijning wordt in 2002 erkend. Maar er zijn over de hele wereld verschijningen geweest en nog steeds. Deze plaatsen worden dan meestal een bedevaartsoord en duizenden pelgrims bezoeken de plaats waar Maria zich aan de mensen laat zien, met of zonder boodschap.

In de missiegebieden

Dankzij missionarissen die het katholieke geloof over de hele wereld verkondigen, wordt Maria overal ter wereld vereerd en zijn in die missiegebieden daar erkende verschijningen. Van Guadeloupe (1531), tot diep in Azië gebeuren wonderen, ook in China. Tijdens de Bokseropstand (1899-1901) vallen 10.000 soldaten het kleine Chinese dorp Donuglū binnen. Ze proberen de duizend christenen in het dorp te doden. Meteen verschijnt, volgens de overlevering, de Heilige Maagd aan de hemel. De soldaten schieten tevergeefs op haar. De aartsengel Michaël zorgt ervoor dat alle kogels naar de soldaten terugkomen en die vluchten weg. De pastoor vertelt alle Donuglūnaren hoe ze tot Maria kunnen bidden. Als dank voor de redding bouwen de dorpelingen een kerk gewijd aan Maria. In de Tweede Wereldoorlog wordt de mooie kerk door de Japanners verwoest.

Gauguin; 1848-1903; Maria met kind (Tahiti)



Opnieuw een verschijning



De katholieke staatskerk van China bouwt in 1992 een Mariaschrijn om het wonder te herdenken. In 1995 zijn bij een openbare mis 30.000 gelovigen aanwezig. Zij zien tijdens de mis de lucht veranderen in vele kleuren en dan verschijnt Maria met het kindje Jezus aan de hemel. Door deze tweede verschijning komen er nog meer pelgrims naar het dorp. De overheid zint dit niet en verbiedt de bedevaarten. Als de pelgrims toch blijven komen, vernietigt het Chinese Volksbevrijdingsleger de Mariaschrijn.

Chinese madonna met kind

Kerststal

In ons land worden met Kerstmis juist prachtige stallen opgebouwd in veel kerken, zoals in de Sint Jan in Den Bosch. Maar ook thuis staat bij menigeen een kerststalletje onder de boom, altijd met een liefdevolle Maria. Met een moeder met kind kan iedereen zich in blijdschap identificeren.

Paul, Jan en ik hopen dat de tijd van Kerstmis in deze donkere wintermaanden ook voor u een feest van blijdschap is.



Maria met kind; 17e eeuw Zuid-Nederland

**Eens in de stad van David
Stond een kleine dierenstal
Waar een moeder haar baby in legde
In een kribbe als zijn bed
Deze moeder was Maria,
Jezus Christus haar jonge kind**

Anne-Marie Cornelissen

Ook komend jaar kunnen we rekenen op een gulle sponsorbijdrage van Van Kruijsdijk notarissen. Daarvoor onze hartelijke dank.



Museum Jan Heestershuis
Pompstraat 17, 5481 BL Schijndel
Tel: 073-54 92276

Check voor uw bezoek website www.museumjanheestershuis.nl voor de meest recente informatie over openingstijden.

Tot en met 17 februari in het Museum:
Expositie 'Meesters van Meierijstad'



Pieter de Josselin de Jong - Twee meisjes - olieverf op doek

In de expositie Meesters van Meierijstad staan de schilders **Pieter de Josselin de Jong** en **Paul Rink** centraal. De kunstenaars Pieter de Josselin de Jong en Paul Rink hadden veel raakvlakken: beiden zijn geboren in het jaar 1861 en opgegroeid in respectievelijk Sint-Oedenrode en Veghel, die nu behoren tot de gemeente Meierijstad. Beiden zijn jong gestorven na een carrière die nog

veel belofde. Zij leerden elkaar kennen op de Academie in Antwerpen en bleven bevriend. Hoewel hun levens al snel uiteen liepen, waren zij ook in hun onderwerpkeuze verwant. Ze schilderden niet alleen allebei graag het idyllische van de kindertijd maar legden ook de zwaarte van het arbeidersleven vast, zowel van boeren en fabrieksarbeiders als van vissers.

Museum Jan Heestershuis brengt deze bijzondere schilders weer onder de aandacht.



Paul Rink - Kunstenaar in eigen atelier - olieverf op doek

Op maandagavond 28 november jl hield Herman Tibosch, directeur van het Jan Cunen Museum in Oss, onder de titel 'Kunst dichterbij' in het Napoleonskerkje een boeiende lezing over kunst en kunsteducatie. Hij vertelde en liet met film en foto daadwerkelijk zien hoe onbevangen men naar kunst kan en mag kijken, er met anderen over kan praten en zelfs filosoferen. Anders gezegd: je hoeft echt geen kenner te zijn om van kunst te kunnen genieten!



Herman Tibosch